

การวิเคราะห์และออกแบบระบบการจัดการฐานข้อมูลบุคลากรในมหาวิทยาลัย
: ศึกษาเฉพาะกรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางจามิกร รามอินทรา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN. 974-581-591-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018266 I10314027

AN ANALYSIS AND DESIGN OF A PERSONNEL DATABASE MANAGEMENT SYSTEM IN THE
UNIVERSITY : A CASE STUDY OF CHULALONGKORN UNIVERSITY

Mrs Jarnikorn Ram-indra

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for The Degree of Master of Education
Department of Higher Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-581-591-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และออกแบบระบบการจัดการฐานข้อมูลบุคลากรในมหาวิทยาลัย
: ศึกษาเฉพาะกรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย นางจามิกร รามอินทรา

ภาควิชา อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ สมชาย ทยานอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต .

ดร. อภิชาติ

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราช)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. ไพฑูริย์
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สีนลาวัฒน์)

ประธานกรรมการ

ดร. ปทีป
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร. สมชาย
.....

(รองศาสตราจารย์ สมชาย ทยานอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ดร. อธิชาติ
.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อธิชาติ บุญสุข)

กรรมการ

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จามิกร รามอินทรา : การวิเคราะห์และออกแบบระบบการจัดการฐานข้อมูลบุคลากรในมหาวิทยาลัย : ศึกษาเฉพาะกรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (AN ANALYSIS AND DESIGN OF A PERSONNEL DATABASE MANAGEMENT SYSTEM IN THE UNIVERSITY : A CASE STUDY OF CHULALONGKORN UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ, รศ. สมชาย ทยานอง 200 หน้า. ISBN 974-581-591-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ และออกแบบระบบการจัดการฐานข้อมูลบุคลากรของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยดำเนินการตามรูปแบบโพรโตไทป์ (Prototype Model) ผู้วิจัยได้ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล จากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ถึงขั้นตอนการดำเนินงานในปัจจุบัน แล้วนำมาออกแบบระบบนำเสนอ พร้อมทั้งพัฒนาโปรแกรม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ฟอกซ์โปร เวอร์ชัน 2.0 (FOXPRO Ver. 2.0) ภายใต้การทำงานจากระบบ เอ็ม-เอส ดอส (MS-DOS) โดยครอบคลุมการจัดการฐานข้อมูล การจัดทำรายงานและระบบความปลอดภัย ตลอดจนการใช้งานข้อมูล ในการจัดทำสารสนเทศเพื่อการบริหารด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น โลคัส 1-2-3 หรือโปรแกรม สำเร็จรูป เอส ซี เอส เอส

การประเมินผลระบบ นำเสนอโดยผู้ใช้ 2 กลุ่ม คือ ผู้ปฏิบัติกร และผู้บริหาร จากการสังเกต สอบถาม และสัมภาษณ์ พบว่าผู้ใช้พึงพอใจต่อระบบนำเสนอ ซึ่งช่วยให้ฐานข้อมูลบุคลากรและสารสนเทศ มีความถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามความต้องการ และสะดวกรวดเร็ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....อุดมศึกษา.....
สาขาวิชา.....อุดมศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

C044342 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD : MIS/HIGHER EDUCATION/PERSONNEL MANAGEMENT/SYSTEM ANALYSIS
AND DESIGN

JARMIKORN RAM-INDRA : AN ANALYSIS AND DESIGN OF A PERSONNEL
DATABASE MANAGEMENT SYSTEM IN THE UNIVERSITY : A CASE STUDY OF
CHULALONGKORN UNIVERSITY. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PATEEP
METHAKUNAVUDHI, Ph.D. ASSO. PROF. SOMCHAI THAYARNYONG. 200 pp.

ISBN 974-581-591-8

This study was to analyze and design a personnel database management system at Chulalongkorn University. The prototype approach was selected as a model in this study. The researcher studied and analyzed documents and interviewed the staffs of the university about the present systems and then designed the proposed systems. The programs were developed by using FOXPRO Ver.2.0 under MS-DOS. The design system included personnel database management system and security. The database management systems was also designed to use with software package such as LOTUS 1-2-3 and SPSS for management information

The design system was evaluated by two groups of users, practitioners and administrators, showed that they were satisfied with the accuracy, completeness, relevancy and the convenience of the database and the information system.

ภาควิชา.....อุดมศึกษา.....
สาขาวิชา.....อุดมศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมฆาคุณวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ สมชาย ทยานของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งท่านได้สละเวลาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คุณสุประดิษฐ์ งามอินทรา เป็นอย่างสูงสำหรับความช่วยเหลือ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณศจี รัตติษฐ์หิโษติ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้สละเวลาตอบคำถามต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับระบบงานบุคลากร รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และกำลังใจตลอดมา

และ ขอขอบพระคุณ ท่านคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่ได้ช่วยพิจารณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข และอนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

๗

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ค
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	9
คุณสมบัติของสารสนเทศ	13
การพัฒนาระบบสารสนเทศ	13
งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	20
3. การศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบัน	23
แนวคิดหลักการและเหตุผล	23
การสำรวจและศึกษาระบบงาน	25

ลักษณะการจัดองค์การและสำนักงานบังคับบัญชา	25
หน้าที่ความรับผิดชอบ	26
ภารกิจและอัตรากำลังของหน่วยงานต่าง ๆ	26
การบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัย	33
ขั้นตอนการดำเนินงาน	41
รายงานและเอกสารแบบฟอร์มที่ใช้ดำเนินงาน	41
อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่ตั้ง	43
นำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ถึงปัญหาในระบบปัจจุบัน ...	45
การวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศ	48
การวิเคราะห์ระบบการปรับปรุงเพิ่มข้อมูล	62
การวิเคราะห์ระบบการประมวลผลข้อมูลและการจัดทำรายงาน	62
4. ระบบนำเสนอและการวิเคราะห์ผลการนำไปใช้	65
ระบบนำเสนอ	65
การพิจารณาคัดเลือกระบบ	65
การสร้างแบบจำลอง	66
ประเมินประสิทธิผลของระบบใหม่	86
ประชากร	86
เครื่องมือ	86
สาระและขอบเขตของเครื่องมือ	87
การวิเคราะห์ข้อมูล	88
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผล	89
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
สรุปผลการวิจัย	105
อภิปรายผลการวิจัย	106
ข้อเสนอแนะ	108

บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก ก.	112
พจนานุกรมข้อมูล	113
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผล	149
ภาคผนวก ข.	153
คู่มือสำหรับผู้ใช้งาน	153
ประวัติผู้เขียน	200

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
3.1 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อข้อมูลนำเข้า	89
3.2 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อกระบวนการ	92
3.3 ความพึงพอใจของผู้บริหารและหัวหน้างานต่อกระบวนการ	94
3.4 ความพึงพอใจของผู้บริหารและหัวหน้างานต่อผลลัพธ์	97

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
3.1 ลักษณะการจัดองค์การและสายการบังคับบัญชา	46
3.2 ขั้นตอนการดำเนินงานบริหารงานบุคคล	47
3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานบริหารงานบุคคลระบบนำเสนอ	67

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
2.1 ลักษณะของระบบ DP และ MIS	11
2.2 ลักษณะของการใช้สารสนเทศของผู้บริหาร	11
2.3 แฟ้มส่วนตัวของนิสิต	19

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย